

Nr 186.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 6 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

dels lag om ändrad lydelse av 6 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

dels ock förordning om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

Lag

**om ändrad lydelse av 6 § 1 mom. kommunalskattelagen den
28 september 1928 (nr 370).**

Härigenom förordnas, att 6 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall i nedan angiven del hava följande ändrade lydelse:

6 §.

1 mom. Fastighet skall — — — nedan stadgas.

Vid taxeringens verkställande skall, med iakttagande av vad i 12 § 1 mom. och 2 mom. sista stycket samt 14 § sägs, hänsyn tagas till förhållandena vid taxeringsårets ingång.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1934.

Förslag

till

förordning om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har å fastighet ny-, till- eller ombyggnad verkställt efter den tidpunkt, som det för fastigheten senast fastställda taxeringsvärdet avsett, må i den ordning nedan stadgas fastigheten av prövningsnämnd åsättas särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning (preliminärt taxeringsvärde) att gälla intill dess nytt taxeringsvärde, avseende tidpunkt efter ny-, till- eller ombyggnaden, varder fastställt för fastigheten.

Har fastighet nybildats genom avstyckning enligt 19 kap. lagen om delning av jord å landet eller 5 kap. lagen om fastighetsbildning i stad eller genom sammanläggning enligt lagen om sammanläggning av fastigheter å landet eller genom att tomt blivit rättsligen bestående, och finnes ej särskilt taxeringsvärde fastställt för det område fastigheten omfattar, må ock sådan fastighet av prövningsnämnd åsättas preliminärt taxeringsvärde att gälla intill dess nytt taxeringsvärde, avseende tidpunkt efter nybildningen, varder fastställt för fastigheten eller för område, vari den ingår.

2 §.

Vid åsättande av preliminärt taxeringsvärde skola tillämpas de grunder, som enligt kommunalskattelagen gälla för taxeringsvärdes åsättande; dock skall uppskattningen verkställas med hänsyn till fastighetens beskaffenhet vid den tidpunkt, då uppskattningen äger rum.

3 §.

Behörig att påkalla åsättande av preliminärt taxeringsvärde å fastighet är fastighetens ägare; dock tillkommer dylik behörighet i ägares ställe den som innehar fastighet med tomträtt eller med vattenfallsrätt så ock innehavare av så kallad ofri tomt i stad.

Såsom ägare anses jämväl den, vilken innehar fastighet med fideikommissrätt.

4 §.

Framställning om åsättande av preliminärt taxeringsvärde å fastighet skall, skriftligen avfattad och ställd till prövningsnämnden, ingivas be-

träffande fastighet i Stockholm till överståthållarämbetet och beträffande annorstädes belägen fastighet till länsstyrelsen i länet. Framställning må ock på sökandens eget äventyr i betalt brev med allmänna posten insändas till nu nämnd myndighet.

I framställningen böra, i huvudsaklig anslutning till vad som är föreskrivet om särskild fastighetsdeklaration, meddelas erforderliga upplysningar till ledning för uppskattningen.

Framställningen skall åtföljas av ett belopp å femtio kronor. Stämpel å detta belopp skall, då framställningen inkommit, åsättas densamma. Är framställningen icke vid inlämnandet åtföljd av penningar till stämpeln och erlægges ej genast efter erhållen tillsägelse det felande beloppet, må den ej mottagas.

5 §.

Då framställning, som i 4 § sägs, inkommit till där omförmäld myndighet, skola vid framställningen fogas dels utdrag av senast upprättade fastighetslängd i vad fastigheten angår dels ock den rörande fastigheten senast avlämnade fastighetsdeklarationen, där denna är för myndigheten tillgänglig. Har det fastigheten senast åsatta taxeringsvärdet ändrats efter besvär över vederbörande prövningsnämnds beslut, skall jämväl avskrift av det i anledning av besvären meddelade utslaget biläggas framställningen. Handlingarna skola därefter ofördröjligen överlämnas till ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, där fastigheten är belägen, eller, om denna nämnd avslutat sin verksamhet, till ordföranden i taxeringsnämnden i orten; och åligger det ordföranden att skyndsamt ombesörja den utredning, som för framställningens prövning anses erforderlig.

6 §.

Efter förberedande behandling, som i 5 § sägs, skall ärendet anmälas vid sammanträde med fastighetstaxeringsnämnden eller, om denna avslutat sin verksamhet, hos taxeringsnämnden, som för ändamålet må sammanträda jämväl efter det dess arbete i övrigt avslutats. Det åligger nämnden att efter sorgfällig prövning föreslå preliminärt taxeringsvärde för fastigheten.

Nämndens beslut antecknas till protokollet.

Protokollet skall därefter i justerat skick tillika med handlingarna i ärendet ofördröjligen av ordföranden översändas i Stockholm till överståthållarämbetet och i länen till länsstyrelsen.

7 §.

Underrättelse om det av nämnden föreslagna värdet skall genom överståthållarämbetets eller länsstyrelsens försorg ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten under uppgiven eller eljest känd adress

översändas till sökanden med föreläggande för denne att, därest han vill framställa erinran mot förslaget, därmed till överståthållarämbetet eller länsstyrelsen inkomma inom viss angiven tid, vid äventyr att ärendet ändock i befintligt skick företages till avgörande.

8 §.

Efter utgången av den enligt 7 § förelagda tid skall ärendet överlämnas till fastighetsprövningsnämnden eller, om nämnden avslutat sitt arbete, till den ordinarie prövningsnämnden eller, om denna ej är i verksamhet, till den särskilda prövningsnämnden; och har nämnden att utan dröjsmål företaga ärendet till slutligt avgörande.

Innan ärendet avgöres, skall i Stockholm kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppboråsärenden och i länen landskamreraren giva nämnden sin mening tillkänna.

Nämndens beslut intages i nämndens protokoll.

Över nämndens beslut må klagan icke föras.

9 §.

Prövningsnämndens beslut meddelas sökanden genom utdrag av protokollet.

Överstiger det åsatta preliminära taxeringsvärdet 50,000 kronor, skall utdraget genom överståthållarämbetets eller länsstyrelsens försorg förses med stämpel enligt denna tariff:

Fastighetens uppskattade värde				Stämpelns belopp
Kronor		Kronor		Kronor
Lägst	50,100	högst	75,000	25
»	75,100	»	100,000	50
»	100,100	»	200,000	75
»	200,100	»	300,000	100
»	300,100	»	500,000	125
»	500,100	»	700,000	150
»	700,100	»	1,000,000	200
		över	1,000,000	250.

Protokollsutdrag, som icke skall beläggas med stämpel, skall genom protokollförarens försorg i rekommenderat brev med allmänna posten tillsändas sökanden.

Protokollsutdrag, som belagts med stämpel, vare sökanden pliktig att utlösa. Underrättelse om när sådant utdrag finnes tillgängligt att avhämta skall genom protokollförarens försorg i brev med allmänna posten avsändas till sökanden. Har utdraget ej utlösts inom fjorton dagar efter underrättelsens avsändande, må stämpelavgiften utmätas.

10 §.

Överståthållarämbetet och länsstyrelserna skola föra särskilda liggare över meddelade beslut om åsättande av preliminärt taxeringsvärde. Anmärkning i liggaren skall verkställas inom tre dagar efter det prövnings-

nämndens protokoll justerats och till riktigheten bestyrkas av protokollförelaren hos nämnden.

Beslutet skall, utom vad angår Stockholm, genom utdrag av liggaren utan dröjsmål meddelas häradskrivaren eller magistraten, som antecknar det preliminära taxeringsvärdet och dagen för beslutet i tillgängligt exemplar av den senast upprättade fastighetslängden. Sådan anteckning göres i fastighetslängdens anteckningskolumn å rad, där fastighetens gällande taxeringsvärde finnes infört.

Underrättelse om gällande preliminära taxeringsvärden skall tillika, utom såvitt angår Stockholm, årligen av länsstyrelsen lämnas ordförandena i fastighetstaxeringsnämnderna eller taxeringsnämnderna, envar såvitt angår fastigheter inom nämndens distrikt. Sådan underrättelse skall avsändas, de år då allmän fastighetstaxering äger rum före januari månads utgång och övriga år senast den 15 februari.

11 §.

Vid stämpelbeläggning enligt denna förordning skola användas enkla beläggningsstämplar, varom förmåles i förordningen angående stämpelavgiften. Vad eljest i samma förordning är stadgat om återfående av erlagd stämpelavgift, om tillhandahållande av stämplat till statsmyndigheternas expeditioner, om tillsyn å utgörande av stämplat till sådana expeditioner samt om uppbörd och redovisning skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse med avseende å stämpelavgifter enligt denna förordning.

12 §.

Från stämpelavgift enligt denna förordning är kronan befriad.

13 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd så ock av överståthållarämbetet eller länsstyrelse förordnad ledamot i sådan nämnd må för på honom ankommande göromål enligt denna förordning, där så finnes skäligt, åtnjuta särskild ersättning av statsmedel med belopp, som efter förslag av överståthållarämbetet eller länsstyrelsen bestämmas av prövningsnämnden under iakttagande av de särskilda föreskrifter rörande disposition av medel för ändamålet, Kungl. Maj:t må finna nödigt meddela. Om ersättning till sakkunnig, som biträtt vid uppskattningen, gäller vad i 145 § 7 och 8 mom. taxeringsförordningen sägs. Av landsting eller kommun vald ledamot i beskattningsnämnd, som deltagit i sammanträde enligt 6 §, må uppbära ersättning efter vad i 146 § taxeringsförordningen är stadgat.

14 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga särskilda föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Under de senaste årens livliga byggnadsverksamhet har framträtt behov av att även under den tid på året, då taxeringsmyndigheterna icke äro i verksamhet, erhålla ett genom offentlig myndighets medverkan fastställt värde å fastighet, som varit föremål för ny-, till- eller ombyggnad, vilket värde kunde läggas till grund för belåning av i fastigheten meddelade in-teckningar. Jag anhåller nu att få till behandling upptaga fråga om lagstiftningsåtgärder för tillgodoseende av detta behov.

Till grund för den fastighetsskatt, som enligt kommunalskattelagen skall utgöras för fastighet, verkställas taxering av fastighet. Därvid avgöres 1) huruvida fastighetsskatt skall utgöras för fastigheten (den objektiva skatteplikten), 2) fastighetens beskattningsnatur (jordbruksfastighet eller annan fastighet), 3) fastighetens värde såväl i sin helhet som med avseende å de redovisningsvärden (för jordbruksfastighet: jordbruksvärde, skogsvärde, tomt- och industrivärde, samt för annan fastighet: markvärde, byggnadsvärde, parkvärde), i vilka totalvärdet skall uppdelas för bestämmande av repartitionstal för fastighetsskatten m. m., samt 4) av vem fastighetsskatten skall utgöras (den subjektiva skattskyldigheten).

Särskilt taxeringsvärde skall åsättas varje taxeringsenhet. Vad därmed förstås angives i 8 § kommunalskattelagen. Oftast utgör i jord- eller fastighetsregister särskilt för sig redovisad fastighet taxeringsenhet. Om emellertid sådan fastighet är delad mellan olika ägare, så att varje ägare har sin till området bestämda del å marken, eller fastighet är för brukande uppdelad mellan olika brukare, skall sålunda uppkommen del utgöra taxeringsenhet. Äro flera rättsligen skilda fastigheter eller områden, som tillhöra flera rättsligen skilda fastigheter, sammanförda till en brukningsenhet, föreligger likaledes undantag från regeln att en rättsligen för sig bestående fastighet utgör taxeringsenhet, i det

att brukningsenheten skall behandlas såsom taxeringsenhet. Då rättsligen för sig bestående fastighet sålunda utgör del av taxeringsenhet, åsättes icke sådan fastighet särskilt taxeringsvärde. Det kan emellertid ligga i ägarens eller brukarens intresse att få fastslaget, huru taxeringsvärdet fördelas på olika i taxeringsenheten ingående självständiga fastigheter eller delar därav. För ändamålet är i 8 § sista stycket kommunalskattelagen stadgat, att det skall på begäran av ägare eller arrendator angivas, huru stor del av taxeringsvärdet och omförmälda redovisningsvärden som belöper på fastighet eller fastighetsdel, som ingår i taxeringsenheten.

Det vid taxeringen åsatta taxeringsvärdet är grundläggande icke allenast för den kommunala fastighetsskatten till primär- och sekundärkommunerna utan även för vägskatten för fastighet. Det har betydelse jämväl för den kommunala inkomstskatten och den därmed på visst sätt sammanknutna vägskatten för inkomst så till vida, att enligt 45 § kommunalskattelagen vid inkomstberäkningen avdrag får göras med vissa procent av taxeringsvärdet (procentavdrag) på grund därav, att inkomsten anses till viss del beskattad genom skatten å fastighet. Å den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten samt de därmed förbundna särskilda skatterna kommunal progressivskatt och utjämningskatt inverkar taxeringsvärdet å fastighet icke i annan mån än såsom bestämmande för det värde, till vilket fastighet skall ingå i den skattepliktiga förmögenheten.

Fastighets taxeringsvärde har emellertid betydelse även i annat hänseende än för beskattningen. Sålunda skall enligt 32 § förordningen den 16 juni 1875 angående in-teckning i fast egendom, därest in-teckning för fordran är meddelad i flera egendomar gemensamt och visst värde å varje egendom icke är utsatt i in-teckningshandlingen, det värde, efter vilket varje egendoms ansvarighet för in-tecknade beloppet primärt bestämmes, utgöras av taxeringsvärdet för året näst före den tid, då in-teckningen söktes, eller, om taxeringsvärde för det året ej finnes, det taxeringsvärde, som efter nämnda tid först fastställes. Vidare är för visst i 121 § andra stycket utsökningslagen angivet fall taxeringsvärdet å fast egendom normerande för fördelningen av inropssumman för gemensamt in-tecknade egendomar mellan egendomarna.

Taxeringsvärdet å fastighet är avgörande även för frågan i vad mån in-teckning i fast egendom i vissa fall må godtagas såsom säkerhet; sådana bestämmelser återfinnas bland annat i 125 § utsökningslagen, 215 § mom. 5) lagen den 25 maj 1917 om försäkringsrörelse, § 4 mom. 1 reglementet den 17 juni 1916 angående förvaltningen av pensionsförsäkringsfonden, § 3 mom. 1 reglementet den 29 juni 1917 angående förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens olycksfallsförsäkringsfond¹, 2 § 1 mom. regle-

¹ Reglementet har erhållit denna överskrift genom kung. den 31 december 1924. nr 545.

mentet den 27 oktober 1922 angående förvaltningen av de i postsparbanken innestående medel och 2 § förordningen den 21 november 1924 med särskilda bestämmelser om anbringande av omyndigs medel.

Bestämmelser i samma ämne äro meddelade jämväl i åtskilliga kreditinrättingars stadgar, t. ex. § 4 förordningen den 16 maj 1890 angående de allmänna grunder, som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efterrättelse lända, sådan paragrafen lyder enligt förordningen den 6 juni 1930 (nr 204), i § 8 förordningen den 5 juni 1909 angående grunderna för stadshypoteksföreningars bildande och verksamhet, sådan paragrafen lyder enligt förordningen den 9 mars 1914 (nr 32), i § 23 förordningen den 3 augusti 1929 (nr 256) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningarna samt i reglementena för de olika hypoteksföreningarna och stadshypoteksföreningarna. Likaså upptaga exempelvis de av Kungl. Maj:t fastställda stadgarna för Stockholms intecknings garanti aktiebolag föreskrifter, enligt vilka inteckningar, meddelade i fast egendom i Stockholm och liggande inom viss del av bevillningstaxeringsvärdet, skola ligga såsom säkerhet för av bolaget utgivna obligationer.

Framhållas må även, att 25 § lagen den 29 juni 1923 om sparbanker, till vilken paragraf hänvisning göres i 29 § och 73 § mom. 7) och 9) i lagen, innehåller bestämmelse om att såsom täckning för sparbanks inlåning må godkännas lån, varför säkerheten utgöres av inteckning inom viss angiven del av senast fastställda taxeringsvärde å fastighet av visst slag.

Det skatterättsliga begreppet fastighet sammanfaller icke helt med det civilrättsliga begreppet fast egendom. Såsom fastighet räknas i beskattningshänseende vad enligt allmän lag är att hänföra till fast egendom så ock byggnad, ändå att den enligt allmän lag ej är hänförlig till fast egendom; dock skall registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. icke föranleda därtill, att sålunda registrerad egendom allenast på denna grund i beskattningsavseende hänföres till fastighet (4 § kommunalskattelagen).

Enligt 6 § 2 mom. kommunalskattelagen är från taxering undantagen allenast sådan fastighet, som avses i 5 § 2 och 4 mom. samma lag. Därmed åsyftas *dels* kanal, järnväg, spårväg eller annan farväg, som är avsedd eller upplåten för allmän trafik, så ock allmän farled eller allmän flottled jämte till sagda kommunikationsanstalter hörande, för driftens omedelbara behov avsedda byggnader, anläggningar och markområden, *dels ock* byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som äro uppförda å mark, för vilken byggnadsägaren icke är skattskyldig, därest värdet å byggnaden eller byggnaderna understiger 500 kronor.

Enligt 12 § 1 mom. kommunalskattelagen skall allmän uppskattning av

fastighets värde (*allmän fastighetstaxering*) äga rum vart femte år. Sådan taxering sker år 1933. De därvid fastställda värdena må ej ändras förrän vid nästa allmänna fastighetstaxering, där ej sådana förändringar inträffat, som omförmälas i 12 § 2 mom. kommunalskattelagen¹. I dylik händelse skall omtaxering äga rum året näst efter det då förändringen inträffat. Under de år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum, är emellertid taxeringsmyndigheternas befattning med fastighetstaxering icke inskränkt till dylik omtaxering. Ärligen måste nämligen för varje fastighet omprövning företagas av frågorna huruvida fastighetsskatt skall utgöras för fastigheten (den objektiva skatteplikten) och vem som skall utgöra fastighetsskatten (den subjektiva skattskyldigheten). Dessutom kan under löpande taxeringsperiod på begäran av vederbörande särskilt angivas, huru stor del av taxeringsvärdet å fastighet hänför sig till olika i jord- eller fastighetsregister särskilt betecknade delar av taxeringsenheten. Alla dessa under åren mellan de allmänna fastighetstaxeringarna på beskattningsmyndigheterna ankommande åtgärderna med avseende å fastighetstaxeringen sammanfattas under beteckningen *särskild fastighetstaxering*.

Enligt 6 § 1 mom. kommunalskattelagen skall vid taxering av fastighet, med iakttagande av vad i 12 § 1 mom. och 2 mom. sista stycket samt 14 § sägs, hänsyn tagas till förhållandena vid ingången av det år, då taxeringen verkställes (taxeringsåret). Har därefter, innan taxeringen verkställes, fastighets värde väsentligt ökat genom ny-, till- eller ombyggnad, må dock, därest den skattskyldige och, om fastigheten övergått till ny ägare, jämväl denne det begär, vid taxeringsvärdets åsättande hänsyn tagas till det ökade värdet. Hänvisningen till 12 § 1 mom. kommunalskattelagen åsyftar den förut berörda bestämmelsen, att taxeringsvärdet skall äga giltighet intill utgången av löpande femårsperiod, där ej sådan omständighet inträffat, som enligt 12 § 2 mom. skall föranleda omtaxering. Åberopade sista stycket i 12 § 2 mom. lyder sålunda:

Taxering, som i detta mom. avses, skall, med iakttagande av de ändringar i avseende å fastigheten, som ägt rum sedan den tidpunkt, det senast åsatta taxeringsvärdet avsett, ske efter det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt, som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen. Föranledes taxeringen därav, att fastighet, som förut varit undantagen från skatteplikt, blivit skattepliktig, skall fullständig nyvärdering av fastigheten ske med hänsyn till berörda prisläge.

14 § kommunalskattelagen har följande lydelse:

Skattskyldigheten skall bedömas med hänsyn till förhållandena vid taxeringsårets ingång. Har fastighet efter taxeringsårets ingång övergått till ny ägare eller innehavare, skall denne anses såsom ägare eller innehavare av fastigheten vid taxeringsårets ingång, därest han författningen enligt skolat för taxeringsåret mantalsskrivas för fastigheten.

¹ Senaste lydelse, se 1932: 291.

Bland de omständigheter, som enligt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen skola under löpande taxeringsperiod föranleda omtaxering av fastighet, må särskilt nämnas

- a) att sådant förhållande inträffat, att taxeringsenhet bör uppdelas i flera taxeringsenheter eller flera taxeringsenheter böra sammanslås till en;
- b) att fortsatt bebyggelse skett å fastighet, som vid den tidpunkt, näst föregående taxering avsett, ej varit färdigbyggd; och
- c) att fastighets värde eljest genom ny-, till- eller ombyggnad så förhöjts, att därav föranledes en ökning av taxeringsvärdet med minst en femtedel.

Rörande taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering äro bestämmelser meddelade i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Beslutanderätten tillkommer vid allmän fastighetstaxering fastighets-taxeringsnämnderna, vilkas arbeten skola taga sin början å landet senast den 1 februari under taxeringsåret och i stad senast den 15 december året dessförinnan samt vara avslutade i länen senast den 15 mars och i Stockholm senast den 15 juni under taxeringsåret (69 § 1 mom.). Särskild fastighetstaxering, som enligt vad förut angivits företages de år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum, verkställas av de årliga taxeringsnämnderna. För dessa är föreskrivet, att de skola hava avslutat sina arbeten i länen, såvitt här är i fråga, senast den 15 maj samt i Stockholm senast den 15 juni (88 §). Fastighetsprövningsnämnderna och de ordinarie prövningsnämnderna, vilka besluta över anförda besvär och gjorda framställningar samt granska och pröva taxeringarna inom vederbörande distrikt (72, 95 §§), skola sammanträda å sådan tid, att nämnderna må hava avslutat sitt arbete, i Stockholm den 31 oktober samt i länen, fastighetsprövningsnämnderna den 20 juni och de ordinarie länsprövningsnämnderna den 10 oktober (72, 97, 102 §§). Sedan ordinarie prövningsnämnd avslutat sitt arbete för året och intill dess nästa ordinarie prövningsnämnd sammanträder, har särskild prövningsnämnd att besluta över besvär, som enligt taxeringsförordningen få anföras i särskild ordning, samt pröva ansökningar av viss angiven art (95 §).

Stockholms byggmästareförening har i skrivelse till överståthållar-ämbetet fäst uppmärksamheten på att det på grund av gällande bestämmelser för taxeringsnämndernas arbetssätt och tider kunde förekomma, att ägare till nybyggd fastighet icke på flera månader kunde få taxering fastställd, ehuru framställning därom gjorts, och som följd därav i regel ej heller lyckades placera lån i fastigheten. Detta vore för ägaren till stort förfång och medförde även förlust i form av merutgift för räntor. Föreningen ifrågasätter därför, huruvida icke i Stockholm skulle kunna tillsättas en permanent fastighetstaxeringsnämnd, bestående av sakkunniga ledamöter från olika stadsdelar, vilken nämnd skulle hava till uppgift att under alla tider på året, då så påkallades, fastställa taxeringsvärde å nybyggd eller ombyggd fastighet.

I föreningens skrivelse beröres även det förhållandet, att för fastighet, som på grund av under taxeringsåret verkställd ny-, till- eller ombyggnad åsattes taxeringsvärde under hänsyn tagen till det genom byggnadsarbetena uppkomna ökade värdet, fastighetsskatt kommer att utgå, såsom om fastigheten haft det högre värdet redan vid taxeringsårets ingång, således utan beaktande av att fastigheten i verkligheten endast del av året haft det högre värdet. Härom anför föreningen: Då det måste framstå såsom en gärd av rättvisa, att nybyggd fastighet icke påföres skatt, förrän den blivit färdigställd och kunnat tagas i bruk, ville föreningen hemställa, att överståthållarämbetet måtte medverka till eller taga initiativ till sådan ändring av författningen, att skatt för nybyggd fastighet ej uttages för det högre värdet förr än året efter det år, under vilket fastigheten blivit i huvudsak färdigställd, eller, om detta icke skulle låta sig göra, att skatten bleve beräknad från och med kvartalet näst efter det, under vilket fastigheten färdigställdes.

Överståthållarämbetet har i skrivelse den 30 augusti 1930, med överlämnande av föreningens framställning, framhållit, att vid den livliga byggnadsverksamhet, som de senaste åren rått i Stockholm, det blivit en fråga av vikt för ägare av nybyggda fastigheter att snarast möjligt efter fastighets färdigblivande erhålla ett taxeringsvärde å densamma för att därefter förmånligare kunna ordna fastighetens lån. Under tiden från årets början till den 15 juni låte detta sig göra i Stockholm genom hänvändelse till de ordinarie taxeringsnämnderna, varjämte prövningsnämnden hade att under tiden 15 september—31 oktober fastställa en del taxeringsvärden. Funnes emellertid något böra åtgöras för att tillmötesgå förevarande framställning, syntes detta möjligen kunna ske därigenom att sådan ändring vidtoges i gällande taxeringsförfordning att ansökan om fastighetstaxering, efter det de ordinarie taxeringsnämnderna för året avslutat sina arbeten, skulle ingivas till vederbörande länsstyrelse, som då skulle äga uppdraga åt ordföranden, kronoombudet och en eller flera ledamöter i det årets taxeringsnämnd, inom vars distrikt fastigheten vore belägen, att verkställa taxering av densamma. Besvär över i sådan ordning åsatt taxeringsvärde borde sedan lämpligen anföras hos den särskilda prövningsnämnden. Härigenom skulle även den fördelen vinnas, att den ordinarie prövningsnämnden befriades från att såsom första instans åsätta taxeringsvärden. Den ordinarie prövningsnämnden skulle endast hava att i fråga om fastighetstaxeringar pröva besvär över taxeringsvärden åsatta av årlig taxeringsnämnd. Kostnaden för sammanträde av sådan särskild taxeringsnämnd syntes böra bestridas av den eller dem, som påkallat nämndens sammanträde, och utgå efter av Kungl. Maj:t fastställda grunder.

Framställningen om ändrad ordning för debitering av skatt å nybyggd fastighet syntes överståthållarämbetet så mycket mindre förtjänt av be-

aktande som fastighetsskatten skulle erläggas först under året efter det, då taxeringsvärde faststälts.

I utlåtande den 21 november 1930 har *kammarrätten* ansett det icke kunna bestridas, att för ägare av ny- eller ombyggd fastighet olägenheter kunde föreligga genom det dröjsmål, som med nuvarande bestämmelser rörande fastighetstaxering måste under vissa förhållanden uppstå, innan fastigheten finge sig åsatt nytt eller höjt taxeringsvärde. Å andra sidan kunde man enligt kammarrättens mening icke bortse därifrån, att i skatte-tekniskt avseende betydande olägenheter måste uppkomma, därest ett tillmötesgående av framställningen i förevarande del skulle såsom en ofrånkomlig konsekvens draga med sig inrättandet av ytterligare ett särskilt besvär förfarande och en särskild instansordning. Möjligen skulle även svårigheter beträffande debiteringen uppstå. Det syntes kammarrätten svårt att — innan det bleve utrett, huru dessa frågor skulle kunna lösas — avgöra, om icke sist berörda olägenheter tilläventyrs skulle bliva alltför stora för att bifall till framställningen i förevarande del skulle kunna förordas.

Kammarrätten har vidare anfört, att saken måhända kunde ordnas på sådant sätt, att en provisorisk taxering av fastighet finge äga rum under tider, då enligt nuvarande ordning ingen ordinarie beskattningsnämnd vore i funktion, men att sådan taxering icke finge överklagas utan skulle tagas under förnyad omprövning av näst därefter sammanträdande ordinarie beskattningsnämnd, vilkens beslut finge i vanlig ordning överklagas. Den extra ordinarie taxeringsnämnden skulle med andra ord fungera ungefärligen på samma sätt, som en beredningsnämnd nu gjorde vid de allmänna fastighetstaxeringarna. Någon debitering på grund av den provisoriska taxeringen skulle icke äga rum.

Framställningen om ändrad ordning för debitering av fastighetsskatt för nybyggd fastighet ansåge kammarrätten icke böra vinna beaktande under annan förutsättning än kammarrätten här ifrågasatt.

I ärendet hava vidare utlåtanden inhämtats från *samtliga länsstyrelser* ävensom från *styrelserna för Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och konungariket Sveriges stadshypotekskassa samt interimsstyrelsen för Svenska bostadskreditkassan.*

Vad angår frågan om *behovet av åtgärder* till undanröjande av de påtalade olägenheterna i fråga om bestämmandet av taxeringsvärde å ny- eller ombyggd fastighet, hava *de flesta länsstyrelser vitsordat* detsamma. Beträffande sättet för tillgodoseende av det angivna syftet hava emellertid delade meningar gjort sig gällande, i det att vissa länsstyrelser anslutit sig till överståthållarämbetets förslag, andra till kammarrättens förslag, under det att åter andra ifrågasatt mer eller mindre vittgående ändringar i dessa förslag.

Länsstyrelserna i Örebro, Älvsborgs, Jämtlands och Norrbottens län hava närmast anslutit sig till *överståthållarämbetets* förslag.

Länsstyrelsen i Örebro län befarar, att sådan anordning som den av kammarrätten skisserade icke kan förväntas giva fastighetsägare den hjälp, som avsetts, alldenstund erfarenheten syntes giva vid handen att i regel hypoteksföreningar, sparbanker m. fl. kreditinrättningar icke såsom värde, efter vilket belåning kunde beräknas, godtoge av beredningsnämnderna vid de allmänna fastighetstaxeringarna *föreslagna* värden, utan krävde av beskattningsnämnd *åsatta* värden. Därest statsmakterna ville lämna fastighetsägarna önskad medverkan i fråga om *åsättande* av taxeringsvärden, ansåge länsstyrelsen det nödvändigt med en anordning, som medgåve *åsättande* av definitiva taxeringsvärden, även om därigenom skulle framtvingas ett extra besväröffarande. Det förefölle enligt länsstyrelsens uppfattning icke behöva medföra alltför farliga olägenheter att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad *överståthållarämbetet* ifrågasatt, under mellantiderna mellan de ordinarie beskattningsnämndernas sammanträden låta en nämnd — bestående av ordföranden, kronoombudet och förslagsvis en med fastighetsbedömning förfaren ledamot av taxeringsnämnden i det distrikt, där fastighet som skulle taxeras vore belägen — verkställa taxering, vilken taxering finge överklagas hos *prövningsnämnd*. Kostnaderna för denna extra nämnds sammanträden borde givetvis gäldas av den, som påkallade dess medverkan.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har anfört i huvudsak följande:

Att skapa en permanent taxeringsinstitution för ändamålet syntes icke vara behöfligt. Då ny- eller ombyggda fastigheter tämligen undantagslöst toges i bruk antingen i början av april eller i början av oktober, någon gång måhända i juli månad, syntes det vara tillräckligt, att tillfälle funnes för vederbörande fastighetsägare att omedelbart efter en var av dessa tidpunkter få taxeringsvärde *åsatt*. Då den ordinarie taxeringsnämndens arbete i regel påginge under april månad — dess arbete skall vara slutfört den 15 maj — syntes under årets förra hälft icke erfordras någon särskild taxeringsnämnd för den ifrågavarande fastighetstaxeringen. För de fastighetsägare, som icke medhunnit att göra framställning till den ordinarie taxeringsnämnden, samt för dem, vilkas fastigheter bleve färdiga att tagas i bruk under för- eller högsommaren, funnes möjlighet att få taxering *åsatt* av ordinarie *prövningsnämnden*. För de fastigheter, vilka först med oktober månads ingång bleve färdiga, skulle däremot ett särskild taxeringsöffarande kunna ifrågakomma. För ordningens skull borde viss tidpunkt fixeras, inom vilken framställningar om sådan taxeringsåtgärd borde vara inkomna till vederbörande myndighet, förslagsvis *länsstyrelsen*. Såsom lämplig sådan tidpunkt föresloge *länsstyrelsen* den 10 oktober. Den särskilda taxeringsnämnden syntes då kunna sammanträda inom nämnda månads utgång samt taxeringslängden vara tillgänglig för vederbörande debiteringsförrättare före debiteringsarbetets avslutande. Utdrag ur längden jämte åtecknad besvärshänvisning torde därjämte bära av ordföranden direkt i rekommenderat brev tillställas varje skattskyldig, som ingivit framställning. Eventuella besvär borde få avgöras även av särskilda *prövningsnämnden*, åt vilken — därest den sammanträdde före

ordinarie prövningsnämnden — jämväl torde uppdragas fastställandet av de taxeringsåtgärder av den särskilda taxeringsnämnden, över vilka klagan ej hade förts. Då särskilda prövningsnämnden i regel avhölle ett sammanträde under senare hälften av december eller under påföljande januari, syntes genom det nu föreslagna förfarandet en avsevärd tidsvinst beredas vederbörande fastighetsägare.

Den ifrågasatta särskilda taxeringsnämnden syntes kunna bestå av ordföranden, kronoombudet och en av de valda ledamöterna i årets ordinarie taxeringsnämnd. Den sistnämnde jämte suppleant borde lämpligen utses av taxeringsnämnden innan den avslutade sitt arbete. Vid förfall för ordförande eller kronoombud torde länsstyrelsen medgivnas rätt utse ställföreträdare.

Vad slutligen anginge kostnaderna för den särskilda taxeringsnämnden, så syntes, därest förslaget om endast ett sammanträde med nämnden vunnit godkännande, någon särskild ersättning till ledamöterna icke vara av nöden. Endast för det fall, att, på av vederbörande sökande framställd begäran, nämndens ledamöter finge företaga särskild resa för besök å fastigheten, syntes sökanden böra gälda vanlig rese- och traktamentsersättning till nämndens ledamöter.

I likhet med sistnämnda länsstyrelse har även *länsstyrelsen i Jämtlands län* ansett, att taxeringsnämnd bör hava att utse ledamot, som jämte ordföranden och kronoombudet skall ingå i den föreslagna särskilda taxeringsnämnden. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* anser, att viss tidpunkt bör fastställas, förslagsvis den 10 oktober, inom vilken framställning om åsättande av taxeringsvärde senast bör göras, på det att debitering av skatt skall kunna ske i vanlig ordning.

Länsstyrelserna i Kronobergs, Gotlands, Skaraborgs, Värmlands, Gävleborgs och Västerbottens län hava biträtt *kammarrättens* förslag om tillskapande av extra ordinarie taxeringsnämnder med uppgift att åsätta fastighet provisoriskt taxeringsvärde. *Länsstyrelsen i Värmlands län* har ansett lämpligast, att ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden finge fungera såsom ordförande i den extra ordinarie beskattningsnämnden under tiden intill nästa allmänna fastighetstaxering. En annan utväg vore, att såsom ordförande tjänstgjorde ordföranden i den årliga taxeringsnämnden och att fastighetstaxeringsnämndens ordförande vore ledamot av nämnden. Antalet ledamöter i nämnden torde lämpligen böra vara två, helst utsedda bland dem, som deltagit i senaste allmänna fastighetstaxering i orten. Vid förfall för någon av de sålunda föreslagna borde länsstyrelsen såsom ersättare förordna lämplig person. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* anser, att den extra ordinarie nämnden bör vara sammansatt av ordföranden och kronoombudet i den ordinarie taxeringsnämnden samt en av dennas ledamöter, som vore därtill särskilt vald. Vid olika meningar hos samtliga ledamöter borde ordförandens mening bliva gällande. Fastighetsägare, som påkallat taxering, borde bekosta förrättningen.

Vissa länsstyrelser, nämligen *länsstyrelserna i Uppsala, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands och Västmanlands län* samt, alternativt,

Länsstyrelsen i Östergötlands län, hava ifrågasatt, att befogenhet att provisoriskt åsätta ny- eller ombyggd fastighet nytt taxeringsvärde skall tilläggas *prövningsnämnderna*.

Länsstyrelsen i Kristianstads län har anfört följande:

Det av överståthållarämbetet framställda förslaget att för fastställande av taxeringsvärde å ny- eller ombyggd fastighet inrätta en särskild taxeringsnämnd skulle enligt länsstyrelsens förmenande komplicera taxeringsförfarandet på ett sätt, som helst syntes böra undvikas, varjämte det i anledning därav ifrågasatta ordnandet av ersättning till den särskilda taxeringsnämnden verkade mindre tillfredsställande och under alla förhållanden främmande för sedan gammalt gällande princip i fråga om kostnader för taxering.

Länsstyrelsen funne för sin del, att, därest behov förelåge att erhålla taxeringsvärde å nybyggd eller ombyggd fastighet under tid, då ordinarie beskattningsnämnd ej fungerade, det syntes framstå såsom ett enklare och lämpligare förfarande, att den särskilda prövningsnämnden verkställde denna taxering. Därigenom vunnes den fördelen, att en ny, för dessa jämförelsevis sällan återkommande taxeringar särskilt avsedd taxeringsmyndighet icke behövde inrättas. Under förberedande arbetet för särskilda prövningsnämnden syntes tillförlitlig utredning angående taxeringsvärdet kunna införskaffas för att föreläggas särskilda prövningsnämnden. Beträffande den taxering av nybyggd eller ombyggd fastighet, som sålunda skulle av särskilda prövningsnämnden verkställas under tiden från det taxeringsnämndernas arbete avslutats, till dess ordinarie prövningsnämnden trädde i funktion, skulle densamma, då längdföring hos särskilda prövningsnämnden ej förekomme, enligt länsstyrelsens mening konfirmeras av den närmast därefter sammanträdande ordinarie prövningsnämnden för att därigenom kunna införas i ordinarie prövningsnämndens ändringslängd. Vid sådant förhållande skulle debitering på grund av nämnda taxering automatiskt komma att äga rum, vilket ock syntes riktigt. Därest dylik taxering av särskilda prövningsnämnden verkställdes under tiden från det ordinarie prövningsnämnden avslutat sitt arbete till årets slut, skulle denna taxering, som ej komme att införas i taxeringslängd för samma år, icke föranleda någon debitering för det år taxeringen avsåge. I sistnämnda fall skulle utdrag av särskilda prövningsnämndens protokoll tillställas nästföljande års taxeringsnämnd, som då skulle hava att införa det av särskilda prövningsnämnden åsatta taxeringsvärdet i taxeringslängden för sistnämnda år.

Länsstyrelsen i Blekinge län anser, att även under januari och kanske också februari månader, innan taxeringsnämnderna påbörjat taxeringsarbetet, den särskilda prövningsnämnden möjligen skulle kunna åsätta nytt taxeringsvärde, dock under förutsättning att det gällde för föregående år och fastighetens värde före årsskiftet.

Denna länsstyrelse har tillika ansett, att nästföljande års taxeringsnämnd bör äga taga fastighetens taxeringsvärde under ny omprövning.

Länsstyrelsen i Hallands län anser, att besvär icke böra få anföras över den särskilda prövningsnämndens beslut i förevarande ärenden, men att dessa beslut böra tagas under förnyad omprövning av näst därefter sammanträdande beskattningsnämnd.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har förordat rätt till klagan över särskilda prövningsnämndens beslut i nu berörda ärenden i den ordning, som är bestämd för besvär över särskild prövningsnämnds beslut.

Länsstyrelsen i Östergötlands län, som förklarar sig icke vara övertygad om nödvändigheten av någon författningsändring på förevarande område, har ansett det sannolikt, att, om en ändring komme till stånd och därvid det av överståthållarämbetet föreslagna förfarandet skulle tillämpas, det samma komme att bliva anlitat i stor utsträckning. Åtminstone för de större länsstyrelserna, som redan vore mycket hårt arbetstyngda, skulle detta bliva ganska kännbart. Ett lätthanterligare sätt att lösa frågan vore att låta taxeringsnämnderna — eventuellt med inkallande av endast en eller två kommunvalda ledamöter, efter ordförandens beprövande i varje särskilt fall — jämväl efter den årliga taxeringens slut upptaga och pröva ansökningar utan länsstyrelses förmedling. Länsstyrelsen har slutligen antytt såsom tänkbart att, såsom vissa andra länsstyrelser föreslagit, särskilda prövningsnämnden beklädes med motsvarande befogenhet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har framhållit, att varken överståthållarämbetets eller kammarrättens förslag innefattade en lösning, som undanröjde de framhållna olägenheterna för fastighetsägarna, enär kreditanstalterna näppeligen komme att godkänna andra än verkliga fastställda taxeringsvärden.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län har anfört:

Det har syntes länsstyrelsen, att redan det förhållandet, att en vanlig taxeringsnämnd och icke en fastighetstaxeringsnämnd vore berättigad att vid den årliga taxeringen verkställa nytaxering, icke vore utan våda. I än högre grad syntes detta bliva fallet, om ett utskott av den årliga taxeringsnämnden anförtroddes fastighetstaxering. Detsamma gällde även beträffande länsprövningsnämnd och särskilda prövningsnämnden, som i verkligheten i viss mån kunde anses utgöra ett utskott av länsprövningsnämnden. Härjämte syntes böra framhållas, att om frågor rörande omtaxering exempelvis anförtroddes åt länsprövningsnämnd efter förslag till taxering, upprättat av ett utskott av taxeringsnämnd, dylika omtaxeringar skulle kunna bliva mycket tyngande för prövningsnämnden, t. ex. genom att prövningsnämnden skulle finna sig nödsakad låta verkställa vidlyftiga utredningar. Bestämmelserna i 45 § kommunalskattelagen kunde jämväl föranleda förhållanden, som påfordrade omräkning av hela kommunalskatten för den skattskyldige och eventuell ny fördelning av denna skatt mellan särskilda kommuner.

Länsstyrelsen i Kalmar län, som funnit förevarande fråga knappast vara av den vikt, att författningsändring påkallades, har, därest byggmästareföreningens framställning skulle vinna beaktande, förordat, att frågan löses på det sätt överståthållarämbetet föreslagit, dock med den ändring att taxeringen bör uppdragas åt samtliga ledamöter i taxeringsnämnden.

Länsstyrelsen i Uppsala län har framhållit jämväl, att ett tillmötesgående av framställningen förutsatte ändringar i 6 och 12 m. fl. §§ i kom-

munalskattelagen i den riktning, att omtaxering under löpande taxeringsperiod på grund av ny-, till- eller ombyggnad finge ske även om värdeökningen icke uppginge till en femtedel av taxeringsvärdet.

Förslagen om tillskapande av särskilt taxeringsförfarande för ny- och ombyggda fastigheter hava *avstyrkts* av *länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län*. Några av dessa länsstyrelser hava fäst uppmärksamheten på att möjligheter förefunnnes att utan författningsändringar erhålla sådan värdering av ny- eller ombyggd fastighet, att den kunde godtagas av kreditinrättningar.

Sälunda har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* yttrat:

Under år 1930 hade den nybildade Göteborgs bostadskreditförening i cirkulär till ordförandena i Göteborgs taxeringsnämnder begärt ordförandenas medverkan under hand i syfte att erhålla ett meddelande om värdet av nybyggd, ännu ej taxerad fastighet i de fall, där fastighetsägare sådant begärde. Cirkuläret grundade sig å medgivande av Svenska bostadskreditkassans styrelse om godtagande av sådant meddelande som taxeringsbevis.

Enligt länsstyrelsens förmenande innebure dylik värdering, som tillkommit efter samråd mellan taxeringsnämnds ordförande och nämndens ledamöter samt bekräftats med intyg av ordföranden om den mening, taxeringsnämnden under hand bildat sig, möjlighet att tillmötesgå vederbörandes begäran. Det hade också visat sig att i åtskilliga fall taxeringsnämnderna i Göteborg — frivilligt och på sökandens bekostnad — verkställt sådan underhandsvärdering, varom intyg lämnats av taxeringsnämndsordföranden. Då kreditkassan godtagit sådant intyg om byggnadsvärde, syntes något hinder för godtagande av sådant intyg näppeligen göras gällande av vare sig sparbank eller annan långgivare.

Med hänvisning till denna utväg för frågans lösning ansåge länsstyrelsen, att särskild åtgärd för lagfästade av särskilt taxeringsförfarande, på sätt byggmästareföreningen åsyftat och överståthållarämbetet föreslagit, icke borde komma i fråga. Så länge den särskilda värderingen skedde under hand och på sökandes bekostnad — ett rimligt traktamente för förrättningen åt nämndens ordförande och ledamöter torde därvid begäras — kunde det antagas, att de fall, då värdering påkallades, icke komme att uppgå till något större antal, så att taxeringsnämnderna behöfve onödigt betungas. Det kunde däremot tänkas att en i taxeringsförordningen skapad möjlighet att erhålla taxeringsvärde å ny- eller tillbyggd fastighet vid tidpunkt av året, då taxerings- eller prövningsnämnd icke kunde därom besluta, skulle leda till att värdering påfordrades även i fall, där verkligt skäl därtill icke vore för handen. Det finge nämligen bemärkas att, vare sig värderingen ägde rum som ett åliggande för taxeringsnämnden — och sålunda ersattes av statsverket och kommunen liksom taxeringsnämnds arbete i allmänhet — eller på sökandes bekostnad, dylik sporadiskt förekommande uppskattning lätt kunde leda till ojämnhet i taxeringsvärdena och därför icke borde ske annat än av giltiga skäl.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har funnit det vara för taxeringsorganisationen främmande att ställas till förfogande för biträde med ordnande av fastighetsägarnas kreditförhållanden:

Den värdesättning, som skedde för beskattningsändamål, komme visserligen i stor utsträckning till användning även vid bedömande av fastighets-

värdet från kreditgivarnas synpunkt, och vid fastighetstaxeringen borde väl ej heller fullständigt ses bort ifrån, vilka verkningar en höjning eller sänkning av taxeringsvärdena kunde medföra beträffande fastighetskrediten, men dessa omständigheter borde dock icke få medföra sådana ändringar i taxeringsorganisationen, som visserligen skulle möjliggöra ett tidigare åsättande av taxeringsvärde än nu vore fallet, men som dock syntes vara från skattesynpunkt opåkallade och till och med ägnade att understundom göra taxeringen i viss grad beroende av för taxeringens huvudsyfte främmande hänsyn. Länsstyrelsen ansåge därför, att de i föreliggande fråga gällande bestämmelserna i kommunalskattelagen borde bibehållas oförändrade, och att, om värderingar därutöver erfordrades för kreditändamål, det finge bliva en uppgift för de därav närmast intresserade att tillskapa de särskilda organ, som därutinnan kunde befinnas nödvändiga och lämpliga.

Länsstyrelsen i Stockholms län har anfört följande:

Beträffande det förslag, som framlagts av överståthållarämbetet, hade kammarrätten framhållit, att skattetekniska olägenheter måste uppstå genom inrättande av ytterligare ett särskilt besväröffarande och en särskild instansordning. Länsstyrelsen ansåge sig böra instämma i kammarrättens ifrågavarande uttalande.

Den provisoriska taxering av fastighet, som av kammarrätten ifrågasattes, syntes knappast kunna i önskvärd omfattning undanröja de påtalade olägenheterna för fastighetsägarna. Det måste nämligen antagas, att bevis om provisorisk taxering icke av kreditinstitutioner komme att värdesättas på samma sätt som bevis om fastställd taxering. Anmärkas finge, att fastighetskrediter emellanåt icke beviljades utan tillgång till bevis, att vederbörande taxeringsvärden granskats av prövningsnämnden.

Länsstyrelsen ville vidare erinra om svårigheten att på lämpligt sätt bereda ersättning åt de taxeringsmän, som skulle hava att utföra ifrågavarande taxeringsarbete. Förslaget att berättiga dessa taxeringsmän att uppbära ersättning för arbetet från vederbörande sökande, låt vara efter av Kungl. Maj:ts fastställda grunder, syntes icke vara lämpligt; ej heller syntes kunna tillstyrkas, att ersättning av statsmedel utan vidare skulle utgå för förrättningar, som utan begränsning kunde påkallas av enskilda. Möjligheten att arbetet skulle kunna utföras för eljest utgående ersättning syntes utesluten, enär omfattningen av ifrågavarande förrättningar icke kunde beräknas vid fastställandet av denna ersättning.

Styrelsen för *Svenska bankföreningen* har beträffande behovet av åtgärder för ett snabbare åsättande av taxeringsvärde anfört följande:

Styrelsen ansåge sig böra vitsorda behövligheten av utsträckt möjlighet att under byggnadsåret erhålla taxeringsvärde åsatt nybyggd eller ombyggd fastighet. I likhet med kammarrätten ställde sig styrelsen tveksam inför det av överståthållarämbetet i sådant hänseende förordade förfarandet. Såvitt styrelsen i frågans icke närmare utredda skick kunde bedöma, vore den av kammarrätten förordade vägen, vilken vore enkel och begränsad till det föreliggande syftets tillgodoseende, att föredraga. Dock ville det förefalla som om även enligt kammarrättens förslag hinder icke borde vara att låta den extra ordinarie taxeringsnämndens taxeringar erhålla definitiv karaktär, vilket skulle vara till fördel för det med framställningen avsedda syftet. Detta borde kunna åstadkommas genom att det medgäves rätt att över sådan taxering anföra besvär hos den näst-

påföljande året sammanträdande ordinarie prövningsnämnden. Ehuru det i särskild ordning åstadkomna taxeringsvärdet icke skulle det år, då det åsatts, föranleda debitering, borde det givetvis i alla andra avseenden vara ett verkligt taxeringsvärde, vilket skulle vinna beaktande vid alla sådana tillfällen, där enligt lag eller författning hänsyn skulle tagas till fastighets taxeringsvärde. Detta förhållande borde vid utformandet av föreskrifterna ihågkommas. Styrelsen förutsatte jämväl, att föreskrifterna skulle innehålla regler angående kostnaderna för den särskilda taxeringsförrättningen och deras ersättande.

Styrelsen för *konungariket Sveriges stadshypotekskassa* har förklarat, att det ur de synpunkter, som berörde hypotekskassans verksamhet, skulle vara till fördel, om bestämmelser kunde meddelas, enligt vilka taxeringsvärdet å nybyggd fastighet kunde bliva fastställt utan så långt dröjsmål, som enligt nu gällande bestämmelser kunde inträffa.

Även interimsstyrelsen för *Svenska bostadskreditkassan* har funnit det vara till synnerlig fördel för fastighetsbelåningen, om åtgärder kunde vidtagas, varigenom taxeringsvärdet å nybyggd fastighet kunde på betryggande sätt fastställas utan så långt dröjsmål, som i åtskilliga fall måste inträffa på grund av den nuvarande ordningen för fastighetstaxeringen.

Styrelsen för *Svenska sparbanksföreningen* har, under erinran om fastighetstaxeringens betydelse för fastighetskrediten, ansett det vara ett allmänt ekonomiskt intresse, att sparbankerna må kunna bereda fastighetsägare tillfälle att så vitt möjligt ordna sina lån omedelbart efter byggnadens färdigställande och att för möjliggörande härav taxeringsvärde må kunna fastställas omedelbart efter det byggnaden blivit färdig. För sparbankerna vore det emellertid av vikt, att det åsatta värdet finge giltighet som ett i vanlig ordning fastställt taxeringsvärde, så att det finge tillmätas vitsord vid den klassificering av i sparbank belånade inteckningar, som avses i 25 och 29 §§ sparbankslagen. Förutom de i Stockholms byggmästareförenings framställning omförmälda förhållandena borde även avstyckning av lägenhet efter taxeringsårets ingång föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde, så att nya delvärden bleve fastställda omedelbart efter avstyckningen.

Frågan om *begränsning av skyldigheten att erlägga fastighetsskatt* för fastighet, vars taxeringsvärde ändrats till följd av ny-, till- eller ombyggnad efter taxeringsårets ingång, har berörts i vissa länsstyrelserns yttranden. Sålunda hava *länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Hallands, Göteborgs och Bohus, Örebro, Västernorrlands och Norrbottens län* ansett ändring i nuvarande bestämmelser härutinnan icke påkallad. *Länsstyrelserna i Gotlands, Skaraborgs, Värmlands, Gävleborgs och Västerbottens län* hava anslutit sig till kammarrättens uttalande, enligt vilket provisorisk taxering icke skulle medföra skyldighet att utgöra fastighetsskatt i förhållande till därvid föreslaget värde, medan däremot sådan skatt skulle såsom hittills utgå, då omtaxering i vanlig ordning skett på grund av ny-, till- eller ombyggnad

efter taxeringsårets ingång. Liknande uppfattning har uttalats jämväl av *länsstyrelserna i Blekinge och Kristianstads län*.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har framhållit, att genom åsättande av taxeringsvärde i extraordinär ordning utskylder å det nya eller höjda värdet kunde komma att beräknas ett år tidigare än eljest skulle varit förhållandet.

Vad den statliga skatten anginge — yttrar länsstyrelsen — inskränkte sig påföljden härav till den del, vilken såsom förmögenhetsskatt skulle tilläggas inkomsten. Några särskilda åtgärder syntes alltså ej påkallade vad kronoskatten beträffade. Angående den kommunala inklusive landstingsbeskattningen skulle möjligen kunna tänkas en sådan utväg till frågans ordnande, att den myndighet eller nämnd, som erhöle i uppdrag att i angiven extraordinär ordning fastställa taxeringsvärdet, även skulle få rätt att, med hänsyn till tiden på året, då fastighetens förändrade värde finge antagas giva avkastning, fastställa den del av garantiskatteprocenten, som för det året borde utgå. Så till exempel skulle för en fastighet, som blivit helt färdigställd den 1 oktober ett visst år, procenten för det året bliva $\frac{1}{4} \times 5 = 1.25$. Enahanda befogenhet borde även tillkomma taxeringsnämnd och ordinarie prövningsnämnd, då taxeringsvärde fastställdes å byggnad, som färdigställdes efter årsskiftet. Hade värde på grund av till- eller ombyggnad endast ändrats, borde procenten jämkas på sätt syntes skäligt. För att emellertid icke allt för mycket betunga kammarrätten med besvärsmål syntes det kunna ifrågasättas, huruvida besvär över beslutet borde få anföras, då frågan endast gällde den del av procenten, som borde för året påföras.

Styrelsen för *Svenska bankföreningen*, som ansett frågan om ändrade bestämmelser om utgörande av skatt för fastighet, vilken omtaxerats på grund av under taxeringsåret inträffade förhållanden, tarva utredning, har uttalat, att en sådan utredning icke borde föranleda uppskov med frågan om särskild ordning för åsättande av värde å nyuppförda eller ombyggda hus, vilken fråga vore den viktigaste och mest trängande.

Även styrelsen för *Svenska sparbanksföreningen* finner skäl tala för upphävande av skyldigheten att utgöra fastighetsskatt för fastighetsvärdet, tillkomna på grund av ny-, till- eller ombyggnad under taxeringsåret, när grunderna för skatteplikten ju i ingen mån ändrades därigenom, att av helt ovidkommande skäl fastigheten bleve på ifrågasatt sätt officiellt värderad. Liknande betraktelsesätt borde enligt föreningens mening gälla överhuvudtaget i sådana fall, då taxering avsåge förhållanden efter taxeringsårets ingång.

Innan jag övergår till frågan om åtgärder i anledning av framställningen, vill jag lämna en redogörelse för de synpunkter, som tidigare vid lagstiftningen anlagts å ifrågavarande spörsmål.

Före tillkomsten av förordningen den 7 juli 1921 om allmän fastighets-taxering år 1922 gällde såsom allmän regel, att fast egendom skulle uppskattas till det värde egendomen haft vid nästföregående års utgång (4 § 1 mom. förordningen den 28 oktober 1910 angående beivring av fast egen-

dom samt av inkomst). Genom 7 § nämnda förordning den 7 juli 1921 stadgades, att taxeringsvärde skulle åsättas med hänsyn till förhållandena vid 1921 års utgång samt att, därest efter nämnda tid fastighet undergått väsentlig förändring i värde genom nybyggnad, eldsvåda, vattenflöde eller dylikt eller därest fastighet delats och de nya taxeringsenheterna redan under år 1922 ansåges böra erhålla särskilda taxeringsvärden, taxeringen finge därefter lämpas. Därjämte stadgades i 2 § förordningen den 7 juli 1921 om fastighetstaxering åren 1923 och 1924, att under dessa år nya taxeringsvärden skulle åsättas, därest sådana ändrade förhållanden inträffat, att en taxeringsenhet skulle uppdelas i flera taxeringsenheter eller flera taxeringsenheter skulle sammanslås till en, eller att fast egendoms värde genom eldsvåda, vattenflöde eller av annan dylik anledning eller genom nedrivning av byggnad eller skogsavverkning så nedgått, att förändringen föranledde en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel, eller att fast egendoms värde på grund av ny-, till- eller ombyggnad så förhöjts, att ny-, till- eller ombyggnaden föranledde en ökning av taxeringsvärdet med minst en femtedel.

Genom särskilda förordningar utsträcktes giltighetstiden för dessa bestämmelser till och med år 1927.

Den s. k. skogsbeskattningskommittén, som utarbetat förslag till nämnda bestämmelser, anförde till stöd härför följande: Det gjorda undantaget från regeln om taxeringens bestämmande efter förhållandena vid nästföregående års utgång innebure visserligen en nyhet i skattelagstiftningen men torde redan förut hava i praktiken tillämpats. Såsom både obilligt och oegentligt måste enligt kommitténs mening anses, att, om exempelvis en byggnad, som skolat särskilt taxeras, nedbrunnit och vid taxeringstillfället ej längre existerade, densamma dock skulle för löpande år taxeras till dess en gång havda värde. Om vidare en egendom under det år taxeringen skedde uppdelats i flera lotter, hade det understundom visat sig vara av vikt för respektive ägare att redan samma år få en var av lotterna särskilt taxerad.

1921 års kommunalskatteskommitté upptog i sitt förslag till kommunalskattelag bestämmelser, i 10 § motsvarande de i 7 § förordningen den 7 juli 1921 om allmän fastighetstaxering år 1922 meddelade samt i 13 § 2 mom. motsvarande dem, som upptagits i 2 § förordningen den 7 juli 1921 om fastighetstaxering åren 1923 och 1924. Till stöd för stadgandet i 10 § förslaget till kommunalskattelag åberopade kommunalskatteskommittén det nyss återgivna uttalandet av skogsbeskattningskommittén.

Det i 1927 års proposition nr 102 framlagda förslaget till kommunalskattelag upptog i 6 § ett stadgande, som under viss förutsättning möjliggjorde hänsyn vid taxeringsvärdets bestämmande till förändringar efter taxeringsårets ingång. Det stadgades nämligen, bland annat, att, därest efter taxeringsårets ingång, innan taxeringen skulle verkställas, fastighets värde väsentligen ökats genom ny-, till- eller ombyggnad

samt den skattskyldige och, om fastigheten övergått till ny ägare, jämväl denne det begärde, vid taxeringsvärdets åsättande hänsyn finge tagas till det ökade värdet. Däremot upptog propositionen icke något stadgande om hänsyn vid taxeringens verkställande till sådana förhållanden av värdenedsättande art, som inträffat efter taxeringsårets ingång. Till stöd för förslaget anförde föredragande departementschefen följande:

Vad anginge frågan om den tidpunkt, fastighetstaxeringen skulle avse, bleve dess besvarande beroende av den i 14 § av förslaget (14 § kommittéförslaget) behandlade frågan om vilken tidpunkt den kommunala skattskyldigheten för fastigheten skulle avse. Denna fråga hade i det föreliggande förslaget lösts på det sätt, att skattskyldigheten alltid skulle bestämmas efter förhållanden, som föreläge vid taxeringsårets ingång och som vore avgörande i avseende å mantalsskrivningen. Verklig enkelhet och reda syntes knappast kunna ernås på annat sätt, än att samtliga förhållanden beträffande fastigheten bedömdes med hänsyn till en och samma tidpunkt. Förändringar, som skett efter taxeringsårets ingång, torde därför med den angivna utgångspunkten ej böra inverka på taxeringen. — Den s. k. skogsbeskattningskommitténs ursprungliga motivering för införande av den dittills gällande regeln i detta avseende innebar, att det måste anses både obilligt och oegentligt, att, om exempelvis en byggnad, som skolat särskilt taxeras, nedbrunnit och vid taxeringstillfället ej längre existerade, densamma dock skulle taxeras till dess en gång havda värde. Denna synpunkt syntes emellertid ej tillräckligt bärande. Komme skatteplikt att gälla för hela det år, varunder byggnaden nedbrunnit, så hade å andra sidan skattefrihet åtnjutits under det år, då byggnaden tillkommit. Det vore ingalunda ovanligt, att en lättnad i början av en period finge uppvägas av en motsvarande börda i slutet av perioden. Såsom ett särskilt skäl för hänsynstagande till skedda förändringar kunde visserligen även åberopas, att vederbörande ägare ur kreditsynpunkt kunde hava intresse av att hava ett taxeringsvärde åsatt å nybyggt hus, och att han därför kanske gärna funne sig i den högre skatten. Detta utgjorde dock icke något ur beskattningssynpunkt bärande motiv, desto mindre som den högre skatten skulle drabba även andra, vilka ej hade något intresse av höjd taxering för sina fastigheter. Ur rättvisans synpunkt skulle väl i och för sig intet principiellt vara att erinra mot att taga hänsyn icke till värdet den 1 januari utan till värdet viss annan dag, exempelvis den 1 mars eller den 1 april. Men då följderna härav skulle bliva brist på överensstämmelse beträffande den tidpunkt, skattskyldigheten avsäga, och den tidpunkt värdet avsäga, och därigenom skulle kunna inträffa, att ägaren vid årsskiftet bleve skattskyldig för en nybyggnad, som beslutats och tillkommit efter det han avträtt fastigheten, kunde ej heller ett dylikt förslag förordas. Det syntes dock möjligt att utan egentlig olägenhet tillgodose deras intresse, som önskade en högre taxering på grund av tillbyggnad, genom ett medgivande, att hänsyn skulle tagas till värdeökningen, om, innan taxeringen skett, den skattskyldige och, där fastigheten övergått till ny ägare, jämväl denne det begärde. Detta vore emellertid det enda fall, då vid taxeringen hänsyn skulle tagas till förhållanden, som inträffat efter taxeringsårets ingång. Hade exempelvis fastighet efter taxeringsårets ingång blivit skattepliktig från att hava varit skattefri, eller skattefri från att hava varit skattepliktig, skulle hänsyn till denna ändring icke tagas vid taxeringen.

Denna departementschefens ståndpunkt gillades av riksdagen vid antagandet av den sedermera den 27 juni 1927 utfärdade förordningen om allmän fastighetstaxering år 1928, som i 7 § upptog ett i enlighet härmed avfattat stadgande i ämnet, vilket stadgande återfinnes i huvudsak oförändrat i 6 § 1 mom. gällande kommunalskattelag.

*Departements-
chefen.*

Av det anförda framgår, att stadgandet i 6 § 1 mom. kommunalskattelagen om hänsyntagande till efter taxeringsårets ingång verkställd ny-, till- eller ombyggnad utgör ett av hänsyn till fastighetsbelåningen tillkommet undantag från regeln, att taxeringsvärde å fastighet skall hänföra sig till fastighetens beskaffenhet vid taxeringsårets ingång. Av den föreliggande framställningen från Stockholms byggmästareförening jämte åtskilliga av de i anledning av framställningen avgivna yttrandena framgår emellertid, att stadgandet endast i begränsad omfattning tillgodoser behovet av att kort efter en byggnads färdigställande erhålla ett av taxeringsmyndighet åsatt värde å den fastighet, varå byggnaden uppförts. Sedan den ordinarie prövningsnämnden avslutat sitt arbete för året och till dess taxeringsnämnden nästa år sammanträder, saknas möjlighet att genom beskattningsmyndigheternas medverkan erhålla ett dylikt officiellt värde. Under denna tid är fastighetsägaren därför betagen möjligheten att tillgodoräkna sig de förmåner i belåningshänseende, som äro förbundna med fastighetens ökade värde. Vissa kreditinrättningar äro ock genom sina stadgar förhindrade att meddela lån mot säkerhet av inteckning i fastighet, innan taxeringsvärde åsatts fastigheten. Åtminstone beträffande svenska bostadskreditkassan och till densamma anslutna bostadskreditföreningar läser detta vara fallet. Enligt vad jag har mig bekant och vad som även i viss mån framgår av avgivna yttranden har berörda förhållande föranlett, att kreditanstalter i avbidan på taxeringsvärdes åsättande i stället för taxeringsvärde godtagit ett av taxeringsnämndsordförande föreslaget värde. Frånsett det förhållande, att åsättandet av ett sådant värde saknar stöd i gällande bestämmelser, har mot en dylik praxis erinrats, att garanti saknas för att värdet kommer att överensstämma med det blivande taxeringsvärdet. Det har ock på något håll framkommit farhåga för att vid ett fortsättande av dylik praxis taxeringsnämndsordförandens opartiskhet vid ärendets senare behandling i taxeringsnämnden skulle äventyras, då han måste känna sig bunden av sin förhandsvärdering och därför kunde antagas obenägen att ägna tillbörligt beaktande åt senare inom nämnden framkomna upplysningar. Enligt vad till min kännedom kommit har ock överståthållarämbetet uppmanat taxeringsnämndsordförandena i Stockholm att avhålla sig från dylika förhandsvärderingar. Sistnämnda förhållande liksom även den omständigheten att i år, då allmän fastighetstaxering äger rum, prövningsnämndernas befattning med fastighetstaxering i länen skall sluta senast den 20 juni, efter vil-

ken dag hänsyn till inträffade förändringar alltså icke kan tagas vid taxeringsvärdets bestämmande, utgöra anledning till att för riksdagen innevarande år framlägga förslag till åtgärder i frågan.

Vid övervägande av föreliggande möjligheter att tillgodose önskemålet om ett snabbare och av taxeringsmyndigheternas ordinära verksamhetstider mindre beroende åsättande av taxeringsvärden har jag måst ägna särskilt beaktande åt den omständigheten, att vid nuvarande ordning fastighetsskatt skall utgöras i förhållande till det vid omtaxeringen erhållna ökade värdet. Såväl fastighetsskattens natur av repartitionsskatt, varav följer, att beskattningsunderlaget (antalet skattekronor) måste vara känt vid utdebiteringssatsens bestämmande, som ock gällande tid för uppbörd i länen av de på kronodebetsdelarna upptagna utskylderna landstingsmedel och vägs katt vålla, att taxeringsvärde, på grund varav fastighetsskatt skall utgöras för taxeringsåret, icke kan fastställas senare än under oktober månad. Endast om påföljden av skattskyldighet för det ökade värdet borttages, synes det vara möjligt att låta taxeringsmyndighet åsätta taxeringsvärde senare än i oktober månad. Då det emellertid synes angeläget att förebygga, att skattskyldighetens omfattning blir beroende av tiden när taxeringsvärdet bestämmes, har jag funnit mig böra överväga, huruvida skäl föreligger att, i händelse möjlighet beredes till fastställande av taxeringsvärde senare än i oktober, behålla förut berörda bestämmelse i 6 § kommunalskattelagen om hänsyn vid taxeringsvärdets bestämmande i angivet fall till förhållanden, som inträffat efter taxeringsårets ingång. Bestämmelsen har, såsom anförts, icke betingats av något fiskaliskt intresse utan tillkommit för att underlätta belåning av in-teckningar i fastigheten, och den ökade beskattning, som därav följt, har snarast betraktats såsom en oundviklig olägenhet, där den ej ansetts innefatta ett medel till förebyggande av krav på omtaxering utan verkligt behov. Genomföres en anordning, enligt vilken fastighets värde när som helst kan av taxeringsmyndighet uppskattas med hänsyn till fastighetens beskaffenhet vid uppskattningstillfället, utan att därav skall följa skyldighet att utgöra skatt för fastigheten, yppas möjlighet att tillgodose såväl kravet på bestämdhet och likformighet vid beskattningen som ock önskemålet om snabbhet i värderingen för belåningsändamål. Samtidigt förebygges det påtalade förhållandet att skatt kan komma att utgöras såsom om fastigheten under hela taxeringsåret haft det ökade värde, som i verkligheten förefunnits allenast en del av året.

En nödvändig förutsättning för en dylik anordning synes vara att garanti vinnes för att det värde, som åsättes i belåningssyfte, så nära som möjligt ansluter sig till det taxeringsvärde, som därnäst varder fastigheten åsatt för beskattningen, samt att bestämd gräns drages för de fall, där det för belåningen särskilt uppskattade värdet skall tillämpas. Garantien synes kunna erhållas genom att värdet föreslås av den ordinära taxe-

ringensmyndigheten i första instans, således icke av någon eller några av dess medlemmar, vilka icke tillhoppa utgöra beslutfört antal, samt fastställes av prövningsnämnd såsom överinstans. Med hänsyn till syftet med det särskilda uppskattningsvärdet och den korta tid, det i regel kommer att vara gällande, synes besvär över prövningsnämndens beslut ej böra få anföras. En sådan anordning, vilken förordats i några av de avgivna yttrandena, däribland kammarrättens, utgör själfallet icke hinder för fullföljd av talan till kammarrätten i vanlig ordning av frågan om nytt taxeringsvärdes åsättande vid därefter skeende omtaxering.

Det synes lämpligt *dels* att genom förordning bestämmas förutsättningarna för och tillvägagångssättet vid åsättande av ett för belåningsändamål uppskattat värde å fastighet (preliminärt taxeringsvärde), *dels* att berörda bestämmelse i 6 § 1 mom. kommunalskattelagen om hänsyn vid taxeringsvärdes åsättande till ny-, till- eller ombyggnad efter taxeringsårets ingång upphäves, *dels ock* att genom särskild författning stadgas, att, därest för fastighet är gällande preliminärt taxeringsvärde, vad i lag eller författning stadgas om fastighets taxeringsvärde såsom grund för beräkning av belopp, intill vilket inteckning i fastighet må godkännas såsom säkerhet vid utlåning eller såsom täckning för fonder eller inlåning, i stället skall gälla om det preliminära taxeringsvärdet. Då en författning av sistnämnda innehåll innebär ändring jämväl i allmän civillag, torde den böra stiftas i den om sådan lag i regeringsformen stadgade ordning, och lärer chefen för justitiedepartementet komma att framställa förslag härom.

Förslag till *dels lag om ändrad lydelse av 6 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)* och *dels förordning om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet* hava upprättats inom finansdepartementet. Dessa förslag torde såsom bilagor få fogas till protokollet.¹ Till belysning av förslagen ber jag få anföra följande:

Behov av särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning har, såsom redan framhållits, framträtt beträffande fastigheter, som varit föremål för ny-, till- eller ombyggnad, och detta behov har mest gjort sig gällande å de orter, där livlig byggnadsverksamhet varit rådande. Emellertid kan, såsom styrelsen för Svenska sparbanksföreningen påpekat, behov av särskilt värde å fastighet uppkomma även vid avstyckning, synnerligast då avstyckningen sker i ändamål av bebyggelse. Med sistnämnda fall bör likställas det fall, att område, som icke varit särskild fastighet, blivit rättsligen bestående tomt (jfr 1 kap. 2 § lagen om fastighetsbildning i stad). Förutsättning för åsättande av särskilt värde för fastighetsbelåning i dylikt fall bör emellertid vara jämväl, att det område, fastigheten omfattar, icke redan utgör taxeringsenhet. De fall,

¹ Dessa bilagor, vilka äro lika lydande med de vid propositionen fogade författningsförslagen, hava här uteslutits.

då särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning bör få åsättas fastighet, synas därför böra angivas såsom: 1) då å fastighet verkställt ny-, till- eller ombyggnad; och 2) då fastighet, vars område ej redan åsatts särskilt taxeringsvärde, uppkommit genom avstyckning enligt 19 kap. lagen om delning av jord å landet eller 5 kap. lagen om fastighetsbildning i stad eller genom sammanläggning enligt lagen om sammanläggning av fastigheter å landet eller genom att tomt blivit rättsligen bestående. Härvid tages tomt i den mening, lagen om fastighetsbildning i stad använder detta uttryck. Tillräcklig anledning att begränsa tillämpningsområdet till stad eller område å landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas, synes ej föreligga, även om antagas må, att förordningen kommer att tillämpas väsentligen å sådana orter. Giltighetstiden för särskilt uppskattningsvärde synes böra begränsas så, att den utlöper då nytt taxeringsvärde, avseende en senare tidpunkt än den vartill hänsyn tagits vid åsättande av det preliminära taxeringsvärdet, varder fastställt. 1 § i den ifrågasatta förordningen om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet har avfattats enligt det nu anförda; i syfte dels att förebygga förväxling med sådant uppskattningsvärde, som hypoteksinrättningar pläga åsätta fastighet vid särskild värdering för belåning, dels att framhäva uppskattningsvärdets begränsade giltighetstid, har värdet betecknats såsom *preliminärt taxeringsvärde*, vilket uttryck på övriga ställen användes såsom term för det särskilda uppskattningsvärdet. I 2 § förslaget till förordning upptages bestämmelse om att kommunalskattelagens grunder för åsättande av taxeringsvärde skola tillämpas med undantag därutinnan, att uppskattningen skall verkställas med hänsyn till fastighetens beskaffenhet vid den tidpunkt, då uppskattningen äger rum. För vinnande av likformighet med taxeringsvärdena å övriga fastigheter lär vara nödvändigt att såsom vid omtaxering under löpande taxeringsperiod låta uppskattningen ske efter det allmänna prisläge, som varit rådande vid taxeringsperiodens ingång, och de uppskattningsgrunder i övrigt, som skola användas vid fastighetstaxering under perioden. Förslaget har avfattats i enlighet härmed.

3 § innehåller stadganden om vem som äger påkalla åsättande av preliminärt taxeringsvärde, vilka stadganden ansluta sig till 13 § kommunalskattelagen. Vissa avvikelser föreligga såsom grundade i sakens natur och torde ej tarva motivering.

4—9 §§ upptaga bestämmelser om förfaringssättet vid ingivande av framställning om åsättande av preliminärt taxeringsvärde, om förberedande behandling av framställning, om dess prövning samt om beslutets expediering till sökanden. Framställning i ämnet skall göras beträffande fastighet i Stockholm hos överståthållarämbetet och beträffande fastighet annorstädes hos länsstyrelsen i länet och innefatta upplysningar till ledning för uppskattningen i huvudsaklig överensstämmelse med vad som är föreskrivet om särskild fastighetsdeklaration (jfr 22 § taxeringsförordnin-

gen). Framställningen överlämnas därefter med kompletterande upplysningar till vederbörande ordförande i beskattningsnämnd i första instans. Efter det erforderlig utredning verkställt, sammanträder beskattningsnämnden och upprättar förslag till värde. Förslaget insändes till överståthållarämbetet respektive länsstyrelsen, som delger sökanden förslaget med föreläggande för honom att inom viss tid framställa de anmärkningar, han finner skäl att rikta mot förslaget. Det ankommer därefter på den fungerande prövningsnämnden att besluta i ärendet. Över prövningsnämndens beslut skall besvär ej få anföras. Beslutet expedieras till sökanden genom utdrag av nämndens protokoll. Rörande förfaringssättet hänvisas till författningstexten.

Såsom i flera av de avgivna yttrandena framhålles, måste anses skäligt, att den, som påkallar taxeringsmyndigheternas medverkan för åsättande av särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning, lämnar bidrag till kostnaderna härför. Dessa kostnader innefatta ersättning till den ordförande i beskattningsnämnd i första instans, som verkställer utredning rörande fastighetens beskaffenhet och värde, samt arvode och reseersättning till medlemmar i sådan beskattningsnämnd, då ersättning finnes böra utgå, eller till ledamöter i prövningsnämnd m. m. Att i varje särskilt fall uträkna dessa kostnader och påföra dem sökanden synes vara uteslutet; av praktiska hänsyn torde vara att föredraga en fix beräkningsgrund, oavsett om ett eller flera ärenden på en gång föreligga till behandling. Denna beräkningsgrund torde böra inrymma en skala med småningom stigande belopp i förhållande till det åsatta värdet, så avpassad att ersättningarna i genomsnitt täcka kostnaderna. Med hänsyn till att kostnaderna för taxeringsorganisationen i huvudsak bestridas av statsmedel — ersättningarna till landstings- eller kommunvalda ledamöter i de underordnade nämnderna kunna i detta sammanhang lämnas ur räkningen — torde den avgift, sökanden bör erlægga, böra tillfalla statsverket. Avgiften synes lämpligen böra utgå med dels en grundavgift, som erlægges samtidigt med framställningens ingivande och som utgöres, vare sig framställningen leder till åsättande av preliminärt taxeringsvärde eller icke, och dels en tilläggsavgift, därest värdet kommer att överstiga visst belopp, i förslaget angivet till 50,000 kronor. Tilläggsavgiften torde böra stiga i förhållande till taxeringsvärdet. Uppbörd och redovisning av avgiften ordnas enklast genom att den utgöres såsom stämpelavgift och i redovisningshänseende behandlas såsom avgifter för stämplat till statsmyndigheternas expeditioner. Om så sker, blir utan särskilt stadgande i Stockholm kamreren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden och i länen landskamreren redogörare för stämpelförsäljningen. Då tänkbart är, att framställning återkallas, innan den undergått behandling i prövningsnämnd, och i sådan händelse protokollsutdrag från prövningsnämnden icke kommer att föreligga, bör stämpel för grundavgiften åsättas framställningen i samband med inlämnandet, varemot stämpel för till-

läggsavgiften lämpligen åsättes det protokollsutdrag, som upptager prövningsnämndens beslut. I enlighet härmed föreslås i 4 §, att framställning vid inlämnandet skall vara åtföljd av penningar till stämpel till ett förslagsvis angivet belopp av 50 kronor och att framställningen omedelbart förses med stämpel av nämnda belopp. Tilläggsavgiften föreslås skola utgå efter följande skala:

	Fastighetens uppskattade värde		Stämpelns belopp
	Kronor	Kronor	Kronor
Lägst	50,100	högst 75,000	25
»	75,100	» 100,000	50
»	100,100	» 200,000	75
»	200,100	» 300,000	100
»	300,100	» 500,000	125
»	500,100	» 700,000	150
»	700,100	» 1,000,000	200
		över 1,000,000	250.

Självfallet bör kronan vara befriad från utgörande av stämpelavgift.

Av prövningsnämnd åsatta preliminära taxeringsvärden torde böra antecknas i särskilda liggare hos överståthållarämbetet och länsstyrelserna. I länen böra därjämte vederbörande häradsskrivare och magistrater under rättas om de åsatta värdena genom utdrag av liggaren i och för anteckning i fastighetslängderna. Sådana utdrag böra expedieras utan tidsutdräkt. Jämväl ordförandena i de underordnade beskattningsnämnder, som hava att åsätta nya taxeringsvärden å de av besluten berörda fastigheterna, böra underrättas om de beslutade preliminära taxeringsvärdena. Bestämmelser i ämnet upptagas i 10 § författningsförslaget. Det förutsettes, att föreskrifter rörande liggarens uppställning och förande meddelas i administrativ ordning.

I 13 § upptagas bestämmelser om gottgörelse åt ordförande och ledamöter i de underordnade nämnderna samt åt anlitade sakkunniga för deras befattning med åsättande av preliminära taxeringsvärden. Enligt förslaget har rätten till ersättning åt ordförande eller av överståthållarämbetet eller länsstyrelsen förordnad ledamot i fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd gjorts beroende av prövning, huruvida sådan ersättning skäligen bör utgå. Det synes nämligen icke vara uteslutet, att särskild ersättning för göromål enligt den föreslagna förordningen icke är av behovet påkallad, t. ex. då göromålen kunna utan nämnvärt ökat arbete utföras i samband med det ordinarie taxeringsarbetet.

Bestämmelserna hava i övrigt erhållit en avfattning, som ansluter sig till motsvarande bestämmelser i 145 och 146 §§ taxeringsförordningen, och har vid utformandet lämnats öppet för Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande dispositionen av medel för ändamålet.

De ersättningar, som skola utgå av statsmedel, synas böra belasta anslaget till kostnader för årlig taxering. Att i författningen införa stadgande härom lärer icke vara behöfligt.

Lagen om ändrad lydelse av 6 § 1 mom. kommunalskattelagen synes böra träda i kraft den 1 januari 1934. Denna tidsbestämmelse lärer icke böra utgöra hinder för att låta förordningen om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet träda i kraft tidigare. Då, såsom förut framhållits, under år 1933 hänsyn till under taxeringsåret verkställd ny-, till- eller ombyggnad i länen icke kan tagas vid taxeringsvärdets bestämmande, sedan fastighetsprövningsnämnden senast den 20 juni avslutat sitt arbete, synes vara lämpligt, att förordningen träder i kraft den 1 juli 1933.

Emellertid torde det böra anstå med fattande av slutligt beslut i ämnet, till dess det på föredragning av chefen för justitiedepartementet beroende förslaget till lag angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås hunnit undergå vederbörlig granskning i lagrådet. Jag anholder således att ånyo få upptaga ärendet, sedan nämnda granskning avslutats.

Slutligen hemställer jag, att utdrag av detta protokoll får tillställas lagrådet till kännedom vid nyssnämnda granskning.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna sitt bifall.

Vid protokollet:

R. Borgström.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Den 3 i denna månad anmälde jag för Kungl. Maj:t inom finansdepartementet upprättade förslag till dels *lag om ändrad lydelse av 6 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)* och dels *förordning om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet*. Emellertid erinrade jag, att med fattande av slutligt beslut i ärendet borde få anstå, till dess ett på föredragning av chefen för justitiedepartementet beroende förslag till lag angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås hunnit undergå vederbörlig granskning i lagrådet. Denna granskning har nu slutförts,¹ och har därvid icke förekommit något, som utgör hinder för fullföljande av de av mig anmälda författningsförslagen.

Föredragande departementschefen uppläser därefter sagda, av honom anmälda författningsförslag samt hemställer, att dessa förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Vid protokollet:
Hjalmar Ekengren.

¹ Se proposition nr 187.